

"A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó."
/KAZINCZY/

FELADATLAP

az

**„ÉDES ANYANYELVÜNK”
nyelvhasználati verseny országos döntőjére
a szakképző iskolai versenyzők
számára**

Sátoraljaújhely
2004

1. Milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szóalakjai?

A nyaralni vágyó emberek leginkább a lankás, finom fövényű, homokos strandokat kedvelik.

2. Nevezze meg a példamondat aláhúzott szavaiban található utolsó toldalék fajtáját!

A tudós életműve a haza múlhatatlan szeretetéről tanúskodlik.

3. Alkalmazza mondatba helyezve az át szót háromféle szófaji szerepben!

4. Határozza meg a felsorolt tárgyak lényegét!

- a. iránytű
- b. körző
- c. vonalzó

5. Mit jelent a példamondatokban ismétlődő találat szó?

- a. Négyes találatunk volt a Lottón.
- b. A lövészetben tízes találatot ért el.
- c. Víváskor a lámpa találatot jelzett.

6. Mit jelentenek a példamondatokban aláhúzott szavak?

- a. Az ember a vadszőlővel befuttatott gangon ült.
- b. A nagyapát mindig úgy látom, ahogy az almárium előtt áll.

7. Helyettesítse megfelelő magyar szóval a példamondatokban aláhúzott szavakat!

- a. Budapesten restaurálták Deák Ferenc zalaegerszegi szobrát születésének 200. évfordulójára.
- b. A producer meghallgatta a meghirdetett szerepre jelentkezőket.

8. Értelmezze az összetételt, illetve szókapcsolatot!

- a. ezermester - ezer mester
- b. télikert - téli kert

9. Fejezze ki egyetlen szóval a következő szöveggel meghatározott fogalmat!

Kaolin, földpát és kvarc keverékéből nagy hőfokon kiégetett tömör fehér kerámiai termék.

10. Kit nevezünk polgármesternek?

11. Pótolja a hiányzó írásjeleket a következő tagolatlan szövegben! Ahol indokoltnak tartja, kezdjen új mondatot!

„A nemzet évtizedek múlva is lázképeket lát fényes nappal egyszer Kolozsvár piacán megy el szeme előtt a megelevenedett kísértet máskor a Balaton partján halála után harminc évvel egy

kalandor nagy is átlátszó hazudozására gyötrő lidércálomban milliók látják egy szibériai ólombánya mélyén ős fejjel megroppant derékkal.” /Illyés Gyula/

12. Jelölje a Beszélni nehéz rádióműsor megfejtésében alkalmazott módon a példamondat hangsúlyait és szüneteit!

Éjszaka elég hűvös lesz, és nappal sem lesz melegebb huszonkét foknál az előrejelzések szerint.

13. Elemezze a tagmondatok fajtája és viszonya szerint a következő összetett mondatokat.

- a. István király tényleg európainak mondható, mert öntudatosan, kisebbségérzeti és üzleti érdek nélkül védte népe, országa érdekeit.
- b. Ott állítsanak szobrot az aradi vértanúknak, ahol kivégezték őket.
- c. A film eredeti felvételek segítségével azt elemzi, hogy milyen lépéseket tett a politikus, és milyen megfontolások vezérelték.
- d. Csak akkor aggassuk mindenre a fehér vagy fekete címkét, ha nem vesszük tekintetbe, hogy a világ bonyolultabb.

14. Javítsa a nyelvhelyességi hibát a megadott példamondatokban!

- a. Az iskola nem rendelkezik uszodával.
- b. Elég sok olyan autó vesz részt a forgalomban, akinek nincs zöld kártyája.
- c. Nagy fáradtságába került a munkát elvégezni.
- d. A Felezővel telefonbeszélgetéseit kapcsolási díj nélkül bonyolíthatja.

15. Írjon két közmondást és két szólást a ház kulcsszóval! Jelentésüket magyarázza is meg röviden.

16. Tanulmányi versenydolgozatot készít. Olyan szakkönyvekre lenne szüksége, amelyek nincsenek meg iskolája könyvtárában. Rövid levélben a megyei könyvtárból kérje a szükséges forrásmunkákat.

17. A szünidőben munkát szeretne vállalni. Levélben kérjen tájékoztatást a megyei munkaközvetítő hivataltól, hogy a nyáron milyen jellegű munkalehetőségek vannak 14-18 éves korú diákoknak, mennyi a napi munkaidő, és mit fizetnek.